

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. Memur ve Müstahdemleri Yardım ve Emekli Sandığı Vakfı vekili Av. ... tarafından, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat etme izni kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi nezdinde bulunan mevduat hesapları karşılığının ödenmesi için yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davayı reddeden İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin 20.07.2007 tarih ve E:2005/374, K:2007/1816 sayılı kararının temyizi üzerine oluşturulan dosya incelenerek gereği görüldü:

16.12.2003 tarih ve 5021 sayılı, Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkında Kanun'un geçici 1. maddesinde '1.- a) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 3.7.2003 tarihli ve 1085 sayılı Kararı ile bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. tarafından kabul edilen ticari kuruluşlar mevduatı ile diğer kuruluşlar mevduatının sigortaya tâbi tasarruf mevduatı için uygulanan faiz hesaplama yöntemi kullanılmak suretiyle belirlenecek 3.7.2003 tarihli tutarları Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca mevduatların ödenmesinde izlenecek usul ve esaslara göre Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu aracılığıyla ödenir. Bu amaçla Hazine Müsteşarlığınca, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç edilir.

Ancak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan Türkiye İmar Bankası T.A.Ş.'nin doğrudan ve dolaylı olarak banka sermayesinde payı olan her türlü ortakları ile bunların ana, baba, eş ve çocukları ile bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri genel müdür ve yardımcıları, imzaları bankayı ilzam eden memurları ile şube müdürleri veya bunlar adına hareket eden kişiler veya bu fıkra da belirtilen kişilerin ayrı ayrı veya birlikte doğrudan veya dolaylı olarak yönetim ve denetimine sahip oldukları kuruluşlara ait ticari kuruluşlar ve diğer kuruluşlar mevduatı, Türkiye İmar Bankası T.A.Ş.'nin personelinin kurmuş olduğu munzam veya yardımlaşma sandık ve vakıflarına ait mevduat ile muvazaalı olduğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından tespit edilen hesaplar için Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca herhangi bir ödeme yapılmaz.

b) (a) fıkrası kapsamında yapılacak ödemeler hakkında, 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri uygulanır.

Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. nezdinde ticari kuruluşlar ve diğer kuruluşlar mevduatı bulunmamasına rağmen, sahte olarak düzenlediği veya sahte olduğunu bildiği belgeleri ibraz ederek veya ettirerek, kendisine veya bir başkasına ödeme yapılmasını talep eden kişiler hakkında 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (3) numaralı fıkrası hükümleri uygulanır.

c) Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlardan doğan cezaî ve hukukî sorumluluklar

saklıdır.

d) Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. nezdinde bulunan tasarruf, ticari kuruluşlar ve diğer kuruluşlar mevduatı ile ilgili olarak hak sahiplerine yapılacak ödemelere ilişkin düzenlenecek belgeler her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

e) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Türkiye İmar Bankası T.A.Ş.'nce, Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. hesaplarında yapılan ve yapılacak incelemeler sonucunda; 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. mudilerine yapılan ödemelerde ve/veya bu madde uyarınca hak sahiplerine yapılan ödemelerde, mudi veya hak sahibinin beyanının aksine bir durumun ve/veya ilgiliye fazladan veya haksız bir ödeme yapıldığının tespiti halinde, ödenen meblağ, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca ilgisinden tahsil edilir. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından mudi veya hak sahibi adına bir bankada hesap açılmış olması halinde, açılan ve bloke edilen hesap, mudi veya hak sahibinin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu adına doğmuş veya doğabilecek borcunun teminatı olarak başka bir işleme gerek olmaksızın, vade sonuna kadar Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu adına rehnedilmiş sayılır.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna herhangi bir sebeple borçlu olanların 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası ve bu maddenin (a) fıkrası kapsamındaki alacakları, öncelikle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna olan borçlarına mahsup edilir. Bu hüküm, ödeme tarihinden önce kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak yazılı bildirimle istinaden diğer amme alacakları için de uygulanır. 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası ve bu maddenin (a) fıkrası çerçevesinde Bakanlar Kurulunca mudilere ve hak sahiplerine vadeli ödeme yapılmasına karar verilmesi halinde, mudiler ve hak sahipleri adına açılacak hesapların rehin, haciz, temlik ve benzeri hukukî ilişkilere konu edilseler dahi vadelerinden önce hesap sahipleri veya hak iddia eden üçüncü kişilere ödenmesi talep edilemez.

4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (3) numaralı fıkrası ile bu maddenin (b) fıkrasında belirtilen hallerin tespiti halinde ilgili kişilere herhangi bir ödeme yapılmaz.

f) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen fiiller nedeniyle, bu Kanun hükümlerine göre Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından ödeme yapılmasına veya yapılacak olmasına sebebiyet veren kişiler ile bunların eş ve çocuklarına ait mal, hak ve alacaklar hakkında da (b) fıkrası hükümleri uygulanır.' düzenlemesine yer verilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup, bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini gerçekleştiren, Anayasa'ya aykırı tutum ve durumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde Anayasa'nın ve yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Bu bağlamda, hukuk devletinde yasakoyucu, yasaların yalnız Anayasa'ya değil, evrensel hukuk ilkelerine de uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür.

Muvazaalı olduğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından tesbit edilen hesaplar için Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nca herhangi bir ödeme yapılmayacağı, bu konuda uyumsuzluk çıkması durumunda da konunun yargı organlarıncı karara bağlanacağı kuşkusuzdur.

Ancak, muvazaalı olup olmadığı ortaya konulmaksızın Türkiye İmar Bankası T.A.Ş.'nin personelinin kurmuş olduğu munzam veya yardımlaşma sandık ve vakıflarına ait hesapların sigorta fonunca ödenmeyeceğinin kurala bağlanması, hukuk devletinde kuralların sonuçlarının öngörülebilir olmasını gerektiren hukuk güvenliği ilkesi ile bağdaşmaz.

Öte yandan, Anayasa'nın 10. maddesinde belirtilen yasa önünde eşitlik ilkesi, hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'ndan yararlanma açısından Türkiye İmar Bankası T.A.Ş.'nin personelinin kurmuş olduğu munzam veya yardımlaşma sandık ve vakıflarına ait hesaplar ile diğer hesap sahipleri arasında bir fark bulunmadığından, bunlar arasında muvazaalı durumlar dışında ayırım yapılması eşitlik ilkesine aykırılık oluşturur.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işleme dayanak alınan kuralın, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı olduğu sonucuna varılarak, Anayasa'nın 152., 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, 5021 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinin 'Türkiye İmar Bankası T.A.Ş.'nin personelinin kurmuş olduğu munzam veya yardımlaşma sandık ve vakıflarına ait mevduat' kısmının iptali için, Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına 01.11.2010 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi."